

за једну сезону дефинисан у Прилогу III Одлуке односи се на број узорака у сваком од ентитета Босне и Херцеговине и Брчко дистрикту Босне и Херцеговине и министарства надлежна за енергију/енергетику у оба ентитета Босне и Херцеговине, односно Брчко дистрикту Босне и Херцеговине, ће утврдити програме мониторинга у складу са Одлуком.

12. Трошкове провјера наведене у тачки 2) овог упутства сноси добављач, а трошкове из тачака 8) и 9) овог упутства добављач сноси само у случају када резултати испитивања буду негативни по тог добављача.
13. У случајевима када се утврде одступања од прописаног квалитета, енергетске и друге инспекције примјењују казнене одредбе из Одлуке у складу са ентитетским прописима и процедурама.

ИЗЈАВА О АДТИВИМА

1. Назив и својства адитива
2. Произвођач адитива
3. Врста адитива
4. Количина додатног адитива
5. Изјава енергетског субјекта о својствима адитива за гориво и употреби адитива - према препорукама произвођача:
Према препоруци произвођача адитив _____ додаје се у омјеру _____ мг/кг или _____ мл/м³
6. Допунска документација за адитиве
Енергетски субјекат одговоран за додавање адитива

Име и презиме _____

Број 01-28-462-116/20

19. јуна 2024. године

Сарајево

Министар

Сташа Кошарац, с. р.

УПУТСТВО О НАЧИНУ ПРОВОЂЕЊА ОДЛУКЕ О КВАЛИТЕТУ ТЕЧНИХ НАФТНИХ ГОРИВА

1. Овим упутством уређује се начин провођења Одлуке о квалитету течних нафтних горива ("Службени гласник БиХ", број 10/24).
2. Контролу код пуштања течних нафтних горива у промет на тржиште Босне и Херцеговине, тј. контролу домаће производње на изласку из рафинерије и контролу при увозу, обављају органи тржишне инспекције у саставу ентитетских управа за инспекцијске послове и Владе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.
3. Сви pumpni automati који се користе за испоруку течног нафтнoг горива морају бити обилежени у складу са захтјевима стандарда BAS EN 16942. Налепнице на pumpnim automatima морају бити исписане црним словима на бјелој или сребрној подлози. У складу са чланом 43. став (1) Одлуке, обавеза обилежavanja pumpnih automata propisana Одлуком настаје најкасније у року до годину дана од дана ступања на снагу Одлуке.
Pumpni automati могу бити додатно обилежени комерцијалним називом горива у складу са квалитетом који се испоручује крајњем кориснику под условом да не крше правила propisana чланом 7. Одлуке.
4. Адитивирана течна нафтна горива из члана 15. став (2) Одлуке мора пратити Изјава о адитивима у коју се уписује: врста и својства адитива, назив адитива, произвођач адитива, изјаву енергетског субјекта да је адитив у гориво dodato према препоруци произвођача.
Саставни дио овог упутства је Изјава о адитивима.

Овлашћене benzinske pumpe су све pumpe registrirane у власништву предузећа према важећим прописима ентитета Босне и Херцеговине и прописима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине која обављају дјелатност увоза течних нафтних горива, производње течних нафтних горива, трговину течним нафтним горивима, биогоривима, те која обављају дјелатност трговине motornim и осталим течним нафтним горивима у малопродаји.

Specijalizirane cisterne у којима се могу dodavati адитиви приликом превоза су cisterne којима се врши превоз течних нафтних горива у складу са прописима ентитета БиХ и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине о превозу опасних материја.

5. Органи тржишне инспекције, поред колићинске и organoleптичке контроле, контролирају и усклађеност докумената који прате течна нафтна горива која се стављају у промет на тржиште Босне и Херцеговине са одредбама Одлуке, о чему издају одговарајућу исправу.

У оквиру редовне контроле инспекцијски органи врше:

- a) инспекцијски надзор над доставом података надлежним органима;
  - b) контролу посједовања и ваљаности рјешења о именованју са обимом акредитације;
  - c) увид у обим акредитације испитних лабораторија;
  - d) контролу квалитета нафтних derivata и одговарајуће документације;
  - e) контролу провођења програма и динамике провођења мониторинга;
  - f) контролу означавања pumpnih automata; и
  - g) контролу popisanih и utrošениh колићина горива након ступања на снагу ове одлуке.
6. Документи који прате течна нафтна горива која се стављају у промет наведена у тачки 5) овог упутства, а у складу са чланом 29. Одлуке су: Изјава о усклађености са standardima квалитета течних нафтних горива и Извјештај о испитивању производа (original или копија овјерена од стране овлашћеног тијела за овјеравање потписа, рукописа и prepisa у складу са важећим прописима у ентитетима Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске те Брчко дистрикту Босне и Херцеговине). Ове документе осигурава добављач течних нафтних горива и дужан их је приложити уз сваку пошиљку горива. Образац Изјаве о усклађености са одговарајућим садржајем штампан је као Прилог IV Одлуке. Упутство за испунјаванје обрасца је саставни дио овог упутства.

Упутства о испунјаванју обрасца

1. Свака изјава о усклађености мора бити регистрована у Регистру изјава о усклађености. Под "регистрацијски број" се уписује редни број из Регистра.
2. Под "матични број добављача" се уписује матични број добављача течног нафтнoг горива, под "назив добављача" се уписује назив добављача течног нафтнoг горива, затим адреса добављача, број телефона, број факса и e-mail адреса добављача и мјесто сједишта добављача.
3. Под "име и презиме одговорне особе у правном лицу" уписује се име и презиме одговорне особе у правном лицу добављача.
4. Под "назив производа" уписује се производ означен одговарајућим називом, односно standardом из Одлуке.
5. Под "колићина пошиљке" уписује се колићина течног нафтнoг горива.
6. Под "број отпремнице" и "datum или број carinske декларације и datum" уписује се број отпремнице и datum или број carinske декларације и datum.

7. Ukoliko je tečno naftno gorivo višeg kvalitetnog nivoa potrebno je označiti kvadrat ispred.
  8. U polju "poboljšane karakteristike" potrebno je navesti koje su to poboljšane karakteristike tečnog naftnog goriva te navesti standard kojim su propisane poboljšane karakteristike.
  9. U polje "tečno naftno gorivo proizvedeno u" treba navesti državu porijekla tečnog naftnog goriva.
  10. U polje "tečno naftno gorivo je ispitano u akreditiranoj laboratoriji" treba navesti naziv i sjedište laboratorije, broj rješenja akreditacije laboratorije koja je vršila ispitivanje tečnog naftnog goriva.
  11. U polje "broj i datum izvještaja o ispitivanju" upisuje se djelovodni broj ispitivanja i datum ispitivanja ili izvještavanja tečnog naftnog goriva.
  12. Na kraju teksta "pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da tečno naftno gorivo, na koje se odnosi ova izjava, odgovara kvalitetu i graničnim vrijednostima definiranim Odlukom o kvalitetu tečnih naftnih goriva ("Službeni glasnik BiH", broj)" upisuje se broj službenih glasnika u kojima je objavljena važeća Odluka o kvalitetu tečnih naftnih goriva, kao i eventualne izmjene i dopune Odluke.
  13. Na kraju obrasca upisuje se mjesto i datum ispunjavanja obrasca, te čitljivo ime i prezime odgovorne osobe, potpis i pečat firme.
NAPOMENA: Svi podaci se upisuju štampanim slovima, rukom, pisacom mašinom ili računarom.
7. Goriva koja ne ispunjavaju zahtjeve kvaliteta propisane Odlukom ne mogu se stavljati u promet na tržište Bosne i Hercegovine. Osim goriva sa graničnim vrijednostima definiranim važećim datiranim izdanjima standarda u čl. 8, 9, 10. i 12. čija primjena je obavezna, na tržištu se mogu naći i goriva višeg kvalitetnog nivoa. Goriva koja imaju kvalitet iznad nivoa propisanog Odlukom mogu se stavljati na tržište saglasno članu 6. Odluke. Tečno naftno gorivo višeg kvalitetnog nivoa mora imati poboljšane određene fizičko-hemijske karakteristike i mogu se staviti na tržište goriva čiji kvalitet je definiran objavljivanjem novijih izdanja standarda za kvalitet tečnog naftnog goriva. Takva goriva moraju biti deklarirana navođenjem oznake novog izdanja standarda i isti moraju biti objavljeni na web stranici Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine.
- U članovima 8. i 9. Odluke o kvalitetu tečnih naftnih goriva je naznačeno da se moraju zadovoljiti svi zahtjevi standarda BAS EN 228+A1:2018 i BAS EN 590+A1:2018. U ovim standardima su date tabele o Zahtjevima i metodama ispitivanja za bezolovni benzin i dizel gorivo.
- U **standardu BAS EN 228+A1:2018** kod metoda za istraživački i motorni oktanski broj (RON i MON) navode se metode ispitivanja EN ISO 5164^b i EN ISO 5163^b. ("b"- Faktor korekcije od 0,2 za MON i RON mora se oduzeti za izračunavanje krajnjeg rezultata, prije izvještavanja u skladu sa zahtjevima Evropske direktive 98/70EC (1) uključujući naknadne amandmane (2), (3) i (11)). Standard BAS EN 228+A1:2018 u tabelama 1 i 2 u napomeni datoj uz navedene standarde za RON i MON, poziva se i na tačku 5.7.2. ovog standarda u kojoj navodi da se za određivanje ovih parametara (RON i MON) mogu koristiti i alternativne metode u odnosu na one navedene u tabelama 1 i 2.

BAS EN 228+A1:2018 tačka 5.7.2. Arbitražne metode ispitivanja

U slučajevima neslaganja u pogledu motornog oktanskog broja i istaživačkog oktanskog broja, moraju se koristiti EN

ISO 5163 i EN ISO 5164, respektivno. Za određivanje MON i RON mogu se koristiti i alternativne metode u odnosu na one navedene u tabeli 1. i tabeli 2, pod uslovom da te metode potiču iz priznate serije metoda i imaju validnu izjavu o preciznosti izvedenu u skladu sa EN ISO 4259, koje pokazuju preciznost najmanje jednaku preciznosti referentne metode. Kada se koristi alternativna metoda, ispitni rezultat takođe mora imati dokazivu vezu s rezultatom dobijenim korišćenjem referentne metode.

Takođe, u standardu BAS EN 590+A1:2018 su date tabele za opšte primjenljive zahtjeve i ispitne metode za dizel goriva. Kod metode za određivanje cetanskog broja su date metode BAS EN ISO 5165^b; BAS EN 15195; BAS EN 16144 i BAS EN 16715. ("b"- Za dizel goriva koja sadrže FAME-a iznad 2% ovo je dodatni zahtjev). Standard BAS EN 590+A1:2018 u tabeli 1 u napomeni datoj uz standard za cetanski broj, EN ISO 5165, poziva se na tačku ovog standarda 5.7.4. u kojoj se navodi da se za određivanje ovog parametra mogu koristiti i alternativne metode, pored onih navedenih u tabeli 1.

BAS EN 590+A1:2018 tačka 5.7.4.

U slučajevima neslaganja u vezi sa cetanskim brojem, mora se koristiti EN ISO 5165. Za određivanje cetanskog broja mogu se koristiti i alternativne metode u odnosu na one navedene u tabeli 1 i tabeli 3, pod uslovom da ove metode potiču iz priznate serije metoda i imaju važeće izjave o preciznosti, dobijene u skladu sa EN ISO 4259 koji pokazuje preciznost najmanje jednaku preciznosti citirane metode na koju se poziva. Kada se koristi alternativna metoda, rezultati ispitivanja moraju pokazivati slaganje s rezultatima dobijenim korišćenjem metode na koju se poziva.

U katalogu ispitinih metoda Instituta za standardizaciju BiH, postoje metode BAS ASTM koje su alternativne i koje se već koriste kao akreditovane kod Instituta za akreditaciju BiH.

Ukoliko su standardi predvidjeli korištenje alternativnih metoda koje imaju važeće izjave o preciznosti, te alternativne metode se mogu prihvatiti.

8. Ako dobavljač ili inspekcijски organ entiteta Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske ili inspekcijски organ Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u postupku ispitivanja nisu zadovoljni rezultatima ispitivanja tečnog naftnog goriva, može se zahtijevati arbitražno ispitivanje. Arbitražni uzorak uzima inspekcijско tijelo za ocjenu usklađenosti za oblast tečnih naftnih goriva i dostavlja ga inspekcijском tijelu koje nije učestvovalo u postupku uzorkovanja goriva i čija laboratorija nije učestvovala u postupku ispitivanja goriva sa čijim rezultatima ispitivanja tečnog naftnog goriva postoji nezadovoljstvo.
9. U slučaju sumnje da gorivo ne odgovara standardima propisanim u Odluci, ne isključuje se pravo ministarstava nadležnih za energiju/energetiku i uprava za inspekcijске poslove u oba entiteta Bosne i Hercegovine i Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, da odrede ponovnu provjeru usklađenosti, odnosno ponovno ispitivanje tečnog naftnog goriva.
10. U periodu do imenovanja inspekcijских tijela od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, a prema rokovima i postupku definiranim u članu 24. Odluke, ocjenjivanje usklađenosti kvaliteta tečnih naftnih goriva će obavljati inspekcijска tijela imenovana do donošenja Odluke. Nakon isteka roka od 90 dana prestaju da važe rješenja o imenovanju inspekcijских tijela koja su donesena prije stupanja na snagu Odluke.

Jedno inspeksijsko tijelo za ocjenu usklađenosti za oblast tečnih naftnih goriva može imati ugovor o ispitivanju sa više ispitnih laboratorija koje su akreditirane u skladu sa članom 25. Odluke.

11. Monitoring provode inspeksijski organi oba entiteta Bosne i Hercegovine i Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Obim minimalnog monitoringa za jednu sezonu definiran u Prilogu III Odluke odnosi se na broj uzoraka u svakom od entiteta Bosne i Hercegovine i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine i ministarstva nadležna za energiju/energetiku u oba entiteta Bosne i Hercegovine, odnosno Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, će utvrditi programe monitoringa u skladu sa Odlukom.
12. Troškove provjera navedene u tački 2) ovog uputstva snosi dobavljač, a troškove iz tačaka 8) i 9) ovog uputstva dobavljač snosi samo u slučaju kada rezultati ispitivanja budu negativni po tog dobavljača.
13. U slučajevima kada se utvrde odstupanja od propisanog kvaliteta, energetske i druge inspekcije primjenjuju kaznene odredbe iz Odluke u skladu sa entitetskim propisima i procedurama.

IZJAVA O ADITIVIMA

1. Naziv i svojstva aditiva
2. Proizvođač aditiva
3. Vrsta aditiva
4. Količina dodatnog aditiva
5. Izjava energetskog subjekta o svojstvima aditiva za gorivo i upotrebi aditiva - prema preporukama proizvođača:
Prema preporuci proizvođača aditiv _____ dodaje se u omjeru _____ mg/kg ili _____ ml/m³
6. Dopunska dokumentacija za aditive
Energetski subjekat odgovoran za dodavanje aditiva

Ime i prezime

Broj 01-28-462-116/20
19. juna 2024. godine
Sarajevo

Ministar
Staša Košarac, s. r.

UPUTA

O NAČINU PROVEDBE ODLUKE O KVALITETI TEKUĆIH NAFTNIH GORIVA

1. Ovom uputom uređuje se način provedbe Odluke o kvaliteti tekućih naftnih goriva ("Službeni glasnik BiH", broj 10/24).
2. Kontrolu kod puštanja tekućih naftnih goriva u promet na tržište Bosne i Hercegovine, tj. kontrolu domaće proizvodnje na izlasku iz rafinerije i kontrolu pri uvozu, obavljaju vlasti tržišne inspekcije u sastavu entitetskih uprava za inspeksijske poslove i Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.
3. Svi pumpni automati koji se koriste za isporuku tekućeg naftnog goriva moraju biti obilježeni sukladno zahtjevima standarda BAS EN 16942. Naljepnice na pumpnim automatima moraju biti ispisane crnim slovima na bijeloj ili srebrnoj podlozi. Sukladno članku 43. stavak (1) Odluke, obveza obilježavanja pumpnih automata propisana Odlukom nastaje najkasnije u roku do godinu dana od dana stupanja na snagu Odluke.
Pumpni automati mogu biti dodatno obilježeni komercijalnim nazivom goriva sukladno kvaliteti koja se isporučuje krajnjem korisniku pod uvjetom da ne krše pravila propisana člankom 7. Odluke.
4. Aditivirana tekuća naftna goriva iz članka 15. stavak (2) Odluke mora pratiti Izjava o aditivima u koju se upisuje: vrsta i svojstva aditiva, naziv aditiva, proizvođač aditiva,

izjavu energetskog subjekta da je aditiv u gorivo dodano prema preporuci proizvođača.

Sastavni dio ovog uputstva je Izjava o aditivima.

Ovlaštene benzinske crpke su sve crpke registrirane u vlasništvu poduzeća prema važećim propisima entiteta Bosne i Hercegovine i propisima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine koje obavljaju djelatnost uvoza tekućih naftnih goriva, proizvodnje tekućih naftnih goriva, trgovinu tekućim naftnim gorivima, biogorivima, te koje obavljaju djelatnost trgovine motornim i ostalim tekućim naftnim gorivima u maloprodaji.

Specijalizirane cisterne u kojima se mogu dodavati aditivi prilikom prijevoza su cisterne kojima se vrši prijevoz tekućih naftnih goriva u skladu s propisima entiteta BiH i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine o prijevozu opasnih materija.

5. Vlasti tržišne inspekcije, pored količinske i organoleptičke kontrole, kontroliraju i sukladnost dokumenata koji prate tekuća naftna goriva koja se stavljaju u promet na tržište Bosne i Hercegovine s odredbama Odluke, o čemu izdaju odgovarajuću ispravu.

U okviru redovite kontrole inspeksijska tijela vrše:

- a) inspeksijski nadzor nad dostavom podataka nadležnim tijelima;
  - b) kontrolu posjedovanja i valjanosti rješenja o imenovanju s opsegom akreditacije;
  - c) uvid u opseg akreditacije ispitnih laboratorija;
  - d) kontrolu kvalitete naftnih derivata i odgovarajuće dokumentacije;
  - e) kontrolu provedbe programa i dinamike provedbe nadzora;
  - f) kontrolu označavanja pumpnih automata; i
  - g) kontrolu popisanih i utrošenih količina goriva nakon stupanja na snagu ove odluke.
6. Dokumenti koji prate tekuća naftna goriva koja se stavljaju u promet navedena u točki 5) ovog uputstva, a sukladno članku 29. Odluke su: Izjava o sukladnosti sa standardima kvalitete tekućih naftnih goriva i Izvješće o ispitivanju proizvoda (original ili preslika ovjerena od strane ovlaštenog tijela za ovjeravanje potpisa, rukopisa i prijepisa sukladno važećim propisima u entitetima Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske te Brčko distriktu Bosne i Hercegovine). Ove dokumente osigurava dobavljač tekućih naftnih goriva i dužan ih je priložiti uz svaku pošiljku goriva. Obrazac Izjave o sukladnosti s odgovarajućim sadržajem tiskan je kao Prilog IV. Odluke. Uputa za ispunjavanje obrasca je sastavni dio ove upute.

Upute o ispunjavanju obrasca

1. Svaka izjava o sukladnosti mora biti registrirana u Registru izjava o sukladnosti. Pod "registracijski broj" se upisuje redni broj iz Registra.
2. Pod "matični broj dobavljača" se upisuje matični broj dobavljača tekućeg naftnog goriva, pod "naziv dobavljača" se upisuje naziv dobavljača tekućeg naftnog goriva, zatim adresa dobavljača, broj telefona, broj faksa i e-mail adresa dobavljača i mjesto sjedišta dobavljača.
3. Pod "ime i prezime odgovorene osobe u pravnoj osobi" upisuje se ime i prezime odgovorne osobe u pravnoj osobi dobavljača.
4. Pod "naziv proizvoda" upisuje se proizvod označen odgovarajućim nazivom, odnosno standardom iz Odluke.
5. Pod "količina pošiljke" upisuje se količina tekućeg naftnog goriva.